

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ГРОМАДСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «УКРАЇНСЬКА СПІЛКА» В АНКАРІ (ТУРЕЧЧИНА)
ГРУЗИНСЬКИЙ ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ЦЕНТР,
ТОВАРИСТВО З РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ТА ТУРИЗМУ В ГРУЗІЇ (ГРУЗІЯ)
АСОЦІАЦІЯ «ОБЕРІГ» В САНТАНДЕР (ІСПАНІЯ)

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної конференції

*Сучасні стратегії розвитку
хореографічної освіти*

19 квітня 2019 року

м. Умань
ВПЦ «Візаві»
2019

Редакційна колегія:

АНДРОЩУК Людмила Михайлівна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *гол. редактор*;

ТЕРЕШКО Інна Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

КУЦЕНКО Сергій Володимирович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *відпов. редактор*.

Рецензенти:

НІКОЛАЇ Галина Юріївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

МЕДВІДЬ Тетяна Анатоліївна – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 11 від 25 квітня 2019 року).*

С 91

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Умань, 19 квітня 2019 р. / ред. кол. : Л. М. Андрощук (гол. ред.), І. Г. Терешко, С. В. Куценко (відпов. ред.). Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. 79 с.

До збірника увійшли матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти».

У матеріалах конференції розглядаються такі проблеми: «Актуальні проблеми навчання та виховання засобами мистецтва», «Теоретичні та методологічні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії», «Сучасні стратегії підготовки майбутнього вчителя хореографії», «Інтеграція мистецтв в системі хореографічної освіти».

Науковий збірник призначений для усіх, хто цікавиться проблемами розвитку та вдосконалення хореографічної освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат власних імен та інших відомостей.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст публікацій та може не поділяти думку автора.

ІНТЕРКУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО

СЕРГІЙ КУЦЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (м. Умань)

E-mail: kutsenko.udpu@gmail.com

© Куценко С. В., 2019

У публікації досліджується потенціал народно-сценічного танцю як засобу інтеркультурного виховання майбутніх учителів хореографії в контексті інтеркультурного розвитку суспільства, що за науковими розвідками автора характеризується активізацією процесів духовного оновлення та культурного прогресу.

Ключові слова: народно-сценічний танець, майбутній учитель хореографії, інтеркультурне виховання.

Нинішні соціокультурні зміни, в яких відбувається виховання української молоді, докорінно переформовують зміст та завдання хореографічної освіти у закладах вищої освіти, що спонукає до пошуку шляхів, які відповідали б сучасним реаліям освітнього процесу. У той же час, у зв'язку з різкою інтенсифікацією розвитку сучасного світу, яка обумовлена, в першу чергу, темпами трансформації інформаційних технологій, одним із варіантів вирішення цієї проблеми могла б стати глобалізація культури, що розуміється як єдність різноманіття, плюралізм культурних форм у рамках культурного простору. Саме тому, виховання у студентів світобачення орієнтованого на творчу комунікацію у полінаціональному суспільстві – одне із важливих завдань сучасної хореографічної освіти.

Актуальність проблеми інтеркуль-

турного діалогу крізь модус хореографічного мистецтва зумовлена наслідками культурної глобалізації суспільства. Такий діалог передбачає зорієнтованість на засвоєння цінностей соціокультурної спадщини народів світу.

Аспекти інтеркультурного виховання розглядалися науковцями в контексті соціалізації в полікультурному суспільстві (О. Бобловський, І. Сидоренко), у процесі підготовки майбутнього вчителя (І. Баранцова, О. Бондаренко), у позакласній роботі загальноосвітньої школи (П. Кендзьор, О. Мілютіна), у рамках музичної та хореографічної освіти (М. Колесник, В. Левенець, Г. Ніколаї, Т. Пovalій) та ін. Водночас, проблема інтеркультурного виховання у процесі вивчення народно-сценічного танцю залишилася осторонь.

Сутність інтеркультурного виховання, зазначає професор Г. Ніколаї, полягає «у стимулюванні особистості до пізнання

й розуміння себе, рідної культури, свого коріння, що органічно поєднується з умінням не замикатись у сфері власних цінностей, а прагнути відкрити та зрозуміти іншого в контексті культурних традицій його народу» [1, с. 40].

Досліджуючи інтеркультурне виховання як фактор соціалізації в полікультурному суспільстві І. Сидоренко зазначає, що визнаючи існування інших культур та поважаючи їх відмінності, ми не зрікаємося своєї культурної ідентичності. Намагання зрозуміти іншого – означає руйнувати стереотипи, не заперечуючи і не знищуючи відмінностей. Таким чином, наголошує науковець, на школу та на інші освітні інститути покладається важлива роль – сприяти соціалізації дитини, враховуючи інтеркультурність сучасного соціального простору [2, 114–115].

Вважаємо, що інтеркультурне виховання відображає процес освоєння підростаючим поколінням етнічної, загальнонаціональної і світової культури, активізує процес духовного збагачення, розвитку національної свідомості, формування готовності і вміння жити в багатокультурному поліетнічному середовищі, представленому системою культурних цінностей.

Народно-сценічний танець є величезним пластом явищ духовної культури народів світу, і водночас, засобом інтеркультурного виховання, значення якого переоцінити неможливо. Його основним покликанням є виховання кращих рис особистості та культурний розвиток суспільства в цілому. Народний танець є колективною творчою діяльністю народу, в якій відбивається їхнє життя, педагогічна мудрість, естетичні ідеали. Він є однією з основ світової духовної культури, джерелом національної самосвідомості.

Вивчення хореографічно-педагогічних традицій народів світу закономірно призводить до важливого висновку: прогресивні ідеї і досвід народної педагогіки, в першу чергу, традиції виховання, пока-

зують, що всі народи великі та геніальні. Всі вони мають високу естетичну культуру і мають у своєму розпорядженні величезні можливості інтеркультурного діалогу молоді через хореографічне мистецтво.

Тому, важливим при підготовці вчителя хореографії є оволодіння ним, за період навчання, фольклорним хореографічним репертуаром, який може бути використаний майбутнім педагогом на уроках хореографії в школі. Фольклорному хореографічному репертуару народів світу належить головна роль у формуванні естетичних та моральних поглядів майбутнього вчителя танцю. Вивчення хореографічного спадку народів світу, спрямоване на досягнення і виконавське втілення художнього задуму, а також ставить собі за мету не тільки розвиток у студентів виконавських навичок, але, перш за все – формування ідейного та морального обличчя нації. Сучасний стан хореографічного репертуару, який вивчається на заняттях теорії і методики народно-сценічного танцю у закладах вищої освіти обумовлено виховними завданнями впливу народного танцю на духовний світ студентів. Підбір репертуару визначається педагогічною доцільністю – необхідністю вдосконалювати ті чи інші професійні якості з метою гармонійного розвитку особистості майбутнього педагога-хореографа.

Основними дидактичними принципами у процесі опанування навчальної дисципліни «Теорія і методика народно-сценічного танцю» з вектором на інтеркультурне виховання молоді є історизм, наочність та принцип зв'язку народного танцю з життям і традиціями народу. Комплексне вирішення виховних завдань здійснюється через художньо-емоційний, естетичний, моральний та духовний зміст хореографічних творів.

У ході роботи над хореографічним твором велике значення має історичний аспект, де студент повинен ознайомитися з історико-культурними подіями, харак-

терними для певного народу. Принцип наочності в процесі навчання і освоєння емоційно-художнього і технічного змісту хореографічного твору має важливе місце. Говорячи про наочність, необхідно враховувати перегляд та аналіз хореографічних композицій народів світу, а також демонстрацію самим педагогом певних елементів хореографічного тексту.

Принцип зв'язку народного танцю з життям та традиціями проявляється на всіх етапах вивчення народного танцю завдяки широкому виконавському репертуару, що дає можливість проникати в образну сферу різних життєвих явищ. Розмірковуючи про функції традицій, зокрема хореографічних, варто відзначити функцію акумуляції і передачі соціального досвіду новим поколінням. Серед інших функцій традицій важливі та тісно пов'язані між собою – регулятивна і нор-

мативна. Нормативна функція, або інакше функція орієнтування на певні цінності, дотримання правильних форм поведінки. В силу свого нормативного характеру традиція сприяє регулюванню в суспільстві відносин між людьми. Не менш важлива і виконувана традиціями функція – соціалізації, яка полягає у включенні студентів в систему соціальних цінностей, сприйнятті традицій свого народу.

Отже, сучасний етап інтеркультурного розвитку нашого суспільства характеризується активізацією процесів духовного оновлення та культурного прогресу. Саме культурний рівень людей є основою розвитку суспільства. Це визначає зростаючу роль інтеркультурного виховання майбутнього вчителя хореографії, посилення уваги до різних сторін інтеркультурного діалогу.

Список використаних джерел:

1. Ніколаї Г. Ю. *Інтеркультурний вимір наукового музично-педагогічного простору в Польщі та Україні. Часопис мистецької освіти : зб. наук. праць. Харків : ХНПУ імені Сковороди, 2013. С. 35–41.*
2. Сидоренко І. Г. *Інтеркультурне виховання як фактор соціалізації в полікультурному суспільстві. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2015. Вип. 228. С. 111–116.*

